

U.G. 2nd Semester Examination - 2021

SANSKRIT [PROGRAM]

Course Code: BSNSCCRT 201

Course Title: Sanskrit Composition and
Communication

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु दशानां प्रश्नानाम् उत्तरं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च अतिसंक्षेपेण देयम् : 1×10=10
  - क) शास्-धातोः क्यपि प्रत्यये किं रूपम्?
  - ख) प्रातिपदिकार्थे किमुदाहरणम्?
  - ग) गार्ग्यः इत्यत्र केन सूत्रेण वृद्धिः?
  - घ) कौ निष्ठासंज्ञकौ?
  - ङ) सरसिजम् इत्यत्र वैकल्पिकं रूपं किम्?
  - च) सम्बोधने का विभक्तिः?
  - छ) “रामेण वाणेन हतो वाली”—इत्यत्र रेखाङ्कितपदस्य केन सूत्रेण तृतीया विभक्तिः?

- ज) अलमित्यस्य कोऽर्थः गृहीतः ग्रन्थकारेण?
  - झ) ‘सर्पिषो जानीते’ इत्यत्र रेखाङ्कितपदस्य का विभक्तिः?
  - ञ) ‘कटे आस्ते’ इत्यत्र रेखाङ्कितपदे कीदृशाधारोऽस्ति?
  - ट) अपायशब्देन किं ज्ञायते?
  - ठ) प्रचेलिमाः इत्यत्र कः प्रत्ययोऽस्ति?
  - ड) वशंवदशब्दस्य कोऽर्थः?
  - ढ) दृश् + ण्वुल् = ?
  - ण) सम्पत् इति पदे कः प्रत्ययो दृश्यते?
2. अधः उल्लिखितेषु प्रश्नेषु पञ्चप्रश्नानामुत्तरं संक्षेपेण संस्कृतभाषया च देयम् : 2×5=10
    - क) आधारभेदस्य सोदाहरणनाम लेख्यम्।
    - ख) लघुकौमुदीदिशा समासाः कतिविधाः? के च ते?
    - ग) उपसर्जनसंज्ञायाः किं फलम्?
    - घ) ‘विप्राय गां ददाति’—इत्यत्र रेखाङ्कितपदस्य ससूत्रं कारकविभक्ती विधेये।
    - ङ) कस्मिन्नर्थे केन सूत्रेण च क्त्वाप्रत्ययो भवेत्?
    - च) “लतया विद्यालयो गम्यते”—इति वाक्यस्य वाच्यान्तरं क्रियताम्।
    - छ) अनभिहिते कर्तरि कर्मणि च का विभक्तिः ज्ञायते?
    - ज) केषु केषु चार्थेषु तुमुन् स्यात्?

3. अधस्तात् यथेच्छं विभागद्वयस्योत्तरं प्रदेयम् : 5×2=10

क-विभागः

कृत्यप्रत्ययद्वारा संस्कृतभाषया अनुवादः करणीयः : 1×5=5

- i) कर्कणामय ईश्वरेश आशीर्वाद सर्वत्र वर्षित होक।
- ii) आमामेदर मिथ्या कथा बला उचिं नय।
- iii) प्रभाते सकलर निद्रा त्याग करा उचिं।
- iv) अवश्याइ तुमि तामार काजटि करबे।
- v) गुरुजनदेर प्रति भक्ति प्रदर्शन करबे।

ख-विभागः

अधः वाक्यानां शतृशानक्तक्तवतुप्रत्ययैः सुरगिरा अनुवादः
कर्तव्यः : 1×5=5

- i) आमि प्रकृतिर निसर्गशोभा देखते देखते भावाविष्ट हयेछिलाम।
- ii) बिमल तारं बिज्ञान बईटि रबिबार पडेछिल।
- iii) लता तृणगुलि स्पर्श करते करते ग्रामे प्रवेश करछे।
- iv) राम रावणके हत्या करेछिल।
- v) बालिकागण नृत्य करते करते दूरदर्शन देखेछिल।

ग-विभागः

वङ्गभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः करणीयः : 1×5=5

अथ सोऽपि उवाच—देव! मयापि विन्ध्यारण्येपरिभ्रमता क्षुधया तृष्णया च क्लेशार्हः क्वचित् कूपस्य समीपे अष्टवर्षदेशीयः बालकः दृष्टः । स भयेन अवदत्—“महाभाग!क्रियतां मे साहाय्यम् । तस्य पिपासादूरीकरणार्थं कश्चन वृद्धः कूपेऽस्मिन् पतितः । तमुद्धर्तुमसमर्थोऽस्मि । अतोऽहं भवतः कृपाप्रार्थी ।” स बालकः आसीत् राजपुत्रः।

4. किमपि एकमधिकृत्य संस्कृतभाषया प्रबन्धो विरचनीयः :

10×1=10

- क) वेदे समाजव्यवस्था
- ख) रामायणस्य प्रभावः
- ग) महाकविः अश्वघोषः
- घ) वर्तमाने पुराणशास्त्रस्य गुरुत्वम्